

ZARZĄDZENIE Nr 1/2026
DYREKTORA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LUBINIE
z dnia 2 stycznia 2026r.

w sprawie wprowadzenia standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w żłobkach.

Na podstawie art. 6d ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz.U. z 2025, poz. 798), rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi do lat 3 (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1882) oraz § 4 ust.1 Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie z dnia 27 marca 2023r. (t.j. Zarządzenie Nr 43/2024) zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Wprowadzam standardy opieki sprawowanej nad dziećmi w żłobkach, zwane dalej „standardami niezbędnymi ” stanowiące Załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.
2. Standardy niezbędne w zakresie pracy z dziećmi obejmują także pracę na podstawie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego, stanowiące Załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. Za przegląd i aktualizację standardów niezbędnych odpowiedzialny jest Zespół ds. standardów niezbędnych, w skład którego wchodzi:
 - 1) Żłobek Nr 2:
Maja Rabenda,
Katarzyna Broda,
Agnieszka Szwedo-Chudak,
 - 2) Żłobek Nr 3:
Joanna Latanowicz,
Małgorzata Szutka,
Jadwiga Wiśniewska.
2. Za wdrożenie i nadzorowanie standardów niezbędnych odpowiedzialni są kierownicy żłobków.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

STANDARDY OPIEKI SPRAWOWANEJ NAD DZIEĆMI W ŻŁOBKACH

1. Standardy opieki sprawowanej nad dziećmi w żłobkach uwzględniają „standardy niezbędne” i mają zastosowanie do opieki nad dziećmi uczęszczającymi do miejskich żłobków, prowadzonych przez Gminę Miejską Lubin.
2. Standardy opieki sprawowanej nad dziećmi w żłobkach zwane dalej „Standardami niezbędnymi” zostały opracowane na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. poz. 1882 – Załącznik nr 1 Tabela 2).
3. Użyte w Standardach niezbędnych określenia oznaczają:
 - 1) **żłobek** – Żłobek Nr 2 przy ul. Cedyńskiej 13 i Żłobek Nr 3 przy ul. Orlej 47a;
 - 2) **personel lub opiekunki** – osoby zatrudnione w żłobku na stanowiskach opiekuna, pielęgniarki lub położnej, wg wymogów ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
 - 3) **pracownicy żłobka** – pracownicy zatrudnieni w żłobku na podstawie umowy o pracę, inne osoby bez względu na rodzaj umowy i jej wymiar bądź w ramach wolontariatu, stażu, praktyk zawodowych czy na mocy odrębnych przepisów, np. prace społecznie użyteczne;
 - 4) **kierownik żłobka/bezpośredni przełożony** – kierownik żłobka, opiekunka koordynująca lub pracownik wskazany przez kierownika w razie jego nieobecności i nieobecności opiekunki koordynującej;
 - 5) **rodzice** – rodzice/rodzic dziecka uczęszczającego do żłobka lub opiekun prawny, opiekun faktyczny dziecka, bądź inna osoba uprawniona do reprezentowania dziecka na podstawie odrębnych przepisów (piecza zastępcza).

Standard I. Respektowanie praw dzieci w codziennej pracy żłobka.

Szczegółowy zakres standardu.

1. Stworzenie dzieciom warunków do odpoczynku w pomieszczeniu w dwóch formach:
 - odpoczynek na leżaczkach,
 - cicha aktywność na dywanie, na kocyku lub macie.
2. Lista działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych: mycie rąk, buzi i ciała, zmiana pieluchy, korzystanie z toalety lub nocnika, smarowanie kremem ochronnym lub maścią-zgodnie z potrzebami dziecka.

Arkusz samooceny działań wspierających autonomię dziecka **podczas czynności higienicznych** stanowi *Załącznik nr 1 do Standardów niezbędnych*.

Samoocena działań wspierających autonomię dziecka podczas wykonywania czynności higienicznych – dokonywana jest **1 raz w roku**. Wnioski z samooceny są dokumentowane.

3. Lista działań wspierających samodzielność dziecka podczas posiłków: ustalenie przedziałów czasowych posiłków, wyznaczenie stałego miejsca przy stoliku, zapewnienie spokojnej atmosfery (bez pośpiechu), zachęcanie do spożywania posiłków, zachęcanie do samodzielnego jedzenia, pomoc przy karmieniu lub karmienie, jeśli dziecko tego potrzebuje, przestrzeganie zaleceń dotyczących diet pokarmowych.

Arkusz samooceny działań wspierających samodzielność dziecka **podczas posiłków** stanowi *Załącznik nr 2 do Standardów niezbędnych*.

Samoocena działań wspierających samodzielność dziecka podczas posiłków – dokonywana jest **1 raz w roku**. Wnioski z samooceny są dokumentowane.

Standard II. Budowanie przez personel bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi.

W żłobku określone zostały wspólne dla całego personelu sposoby:

- 1) nawiązywania relacji z dziećmi, dające im poczucie bezpieczeństwa
 - komunikacja oparta na cierpliwości i szacunku, dostosowana do wieku każdego dziecka,
 - traktowanie wszystkich dzieci równo, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb,
 - kontakt fizyczny jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy i kontekst sytuacyjny;
- 2) reagowania werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci
 - poszanowanie indywidualności dziecka,
 - reagowanie werbalne: zwracanie się do dziecka po imieniu, spokojny, ciepły ton głosu, płynna mowa, krótkie i zrozumiałe dla dziecka komunikaty,
 - reagowanie niewerbalne: koncentracja uwagi na dzieciach, utrzymywanie kontaktu wzrokowego bez wymuszania wzajemności, pozwolenie dziecku na wyrażanie emocji i uczuć, rozpoznawanie oraz nazywanie reakcji emocjonalnych dzieci oraz własnych, w kontakcie indywidualnym z dzieckiem postawa ciała opiekuna dostosowana do wzrostu dziecka;
- 3) komunikowania dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych
 - zachowanie codziennego rytmu np. przywitanie, pożegnanie, zabawa, posiłek,
 - praca wg ustalonego harmonogramu,
 - przypominanie dzieciom werbalnie lub niewerbalnie o następnym punkcie dnia,
 - uprzedzanie dziecka o działaniu, które będzie realizowane z jego udziałem.

Ogólne zasady bezpiecznych relacji między dzieckiem, a personelem żłobka są uregulowane w Standardach ochrony dzieci w żłobkach, przyjętych odrębnym zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie (§ 2).

Arkusz samooceny zadań **dotyczących interakcji z dziećmi** (nawiązywania relacji z dziećmi, reagowania na zachowania dzieci i komunikowanie im aktywności w ciągu dnia) stanowi *Załącznik nr 3 do Standardów niezbędnych*.

Samoocena zadań dotyczących interakcji z dziećmi – dokonywana jest **1 raz w roku**. Wnioski z samooceny są dokumentowane.

Standard III. Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby.

1. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera wskazówki metodyczne dla opiekunek, sprzyjające rozwojowi u dzieci poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi.
2. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera aktywności wspierające rozwój autonomii dzieci poprzez:
 - 1) umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących,
 - 2) zwiększanie samodzielności dzieci.
3. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera zadania opiekunek wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie.
4. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny przewiduje celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń.

Standard IV. Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata.

1. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera wskazówki metodyczne dla opiekunek, sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci.
2. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera aktywności:
 - 1) myślenie przyczynowo-skutkowe,
 - 2) umiejętność obserwacji i doświadczanie otaczającego świata,
 - 3) używanie określeń dla cech przedmiotów,
 - 4) używanie określeń przestrzennych.

Standard V. Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się.

1. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera wskazówki metodyczne dla opiekunek, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, z uwzględnieniem:
 - 1) mówienia do dzieci,
 - 2) aktywnego słuchania dzieci,
 - 3) wzbogacania słownictwa u dzieci.
2. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera aktywności obejmujące:
 - 1) rozmowy z dziećmi,
 - 2) komunikowanie się dzieci ze sobą oraz opiekunkami,
 - 3) aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek.

Standard VI. Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów.

1. Plan pracy opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera wskazówki metodyczne dla opiekunek, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające:
 - 1) rozwój sprawności w zakresie małej motoryki,
 - 2) rozwój percepcji zmysłowej dzieci,
 - 3) rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki.
2. Plan pracy opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnej zawiera aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów, w tym:
 - 1) zabawy angażujące zmysły: wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku,
 - 2) zabawy wspierające rozwój motoryki małej,
 - 3) ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi,
 - 4) zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała,
 - 5) aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu.

Standard VII. Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki.

1. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera wskazówki metodyczne dla opiekunek oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom:
 - 1) działanie twórcze,
 - 2) dostęp do wytworów kultury.
2. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny zawiera działania opiekunek zachęcające dzieci do:
 - 1) wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach,
 - 2) wyrażania twórczej ekspresji poprzez umożliwienie dzieciom wykorzystania różnorodnych materiałów,
 - 3) poznawania różnych wytworów kultury.

Standard VIII. Praca na podstawie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

Opiekunki pracują z dziećmi, realizując plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny. Analizowanie i dostosowywanie planu do możliwości żłobka oraz potrzeb dzieci – dokonywane jest **1 raz w roku**.

Standard I. Organizacja pracy personelu umożliwiająca podnoszenie kwalifikacji oparta na współpracy, obserwacji i refleksji nad codzienną praktyką.

Szczegółowy zakres standardu.

1. Zasady organizacji pracy, umożliwiające personelowi poza bezpośrednią pracą z dziećmi wykonywanie niżej wymienionych czynności w ramach czasu pracy:

- 1) udział w wewnętrznych spotkaniach
 - w żłobku organizowane są spotkania opiekunek w godzinach pracy, w czasie najmniejszej aktywności dzieci (np. podczas drzemki lub małej frekwencji),
 - plan spotkań ustalany jest z wyprzedzeniem, aby zapewnić odpowiednią opiekę nad dziećmi w tym czasie; spotkania obejmują: analizę pracy, wymianę doświadczeń, rozwiązywanie bieżących problemów;
- 2) udział w szkoleniach wewnętrznych lub zewnętrznych
 - personel ma możliwość uczestniczenia w szkoleniach w godzinach pracy,
 - harmonogram pracy dostosowywany jest tak, aby obecność na szkoleniu nie zaburzała pracy grupy; w przypadku szkoleń zewnętrznych zapewniane jest zastępstwo;
- 3) przeprowadzanie samooceny swojej pracy, wg wzoru *stanowiącego Załącznik nr 4 do Standardów niezbędnych*
 - **raz w roku** każda opiekunka przygotowuje pisemną samoocenę swojej pracy,
 - samoocena obejmuje: osiągnięcia, trudności, wnioski do dalszej pracy,
 - samooceny omawiane są indywidualnie z bezpośrednim przełożonym;
- 4) omawianie i planowanie pracy w ramach planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego
 - **w każdym miesiącu** opiekunki opracowują plany zajęć i działań wychowawczych,
 - plany przygotowywane są dla całej grupy zgodnie z potrzebami dzieci;
- 5) komunikowanie się z rodzicami
 - bezpośrednia komunikacja z rodzicami jest prowadzona na bieżąco (np. przy przyprowadzaniu lub/i odbieraniu dziecka ze żłobka),
 - **w razie potrzeby** organizowane są konsultacje indywidualne z rodzicami w ustalonym wcześniej dniu i godzinie,
 - **w razie potrzeby** prowadzona jest komunikacja telefoniczna lub elektroniczna (e-maile) w godzinach pracy żłobka;
- 6) monitorowanie rozwoju dziecka
 - obserwacje i dokumentowanie rozwoju dziecka są prowadzone systematycznie,
 - wyniki obserwacji są omawiane zespołowo i wykorzystywane do modyfikacji planu pracy z dziećmi dla danej grupy.

2. Procedura wdrażania nowego personelu.

Procedura dotyczy wszystkich nowozatrudnionych opiekunek, niezależnie od stanowiska, rodzaju umowy i czasookresu zatrudnienia. Ma ona na celu zapewnienie płynnego wdrożenia się w obowiązki służbowe. Procedura obowiązuje od momentu zgłoszenia gotowości do pracy nowego pracownika, do końca okresu adaptacyjnego, który trwa 1 miesiąc. W wyjątkowych przypadkach okres adaptacji może być wydłużony do 2 miesięcy.

Wdrażanie odbywa się przy zapewnieniu następujących zasad:

- 1) atmosfera wsparcia i cierpliwości – nowa opiekunka ma prawo zadawać pytania i uczyć się stopniowo,
- 2) ciągła komunikacja – rozmowy z opiekunką koordynującą,
- 3) wyznaczenie jasnych oczekiwań – co nowa opiekunka ma opanować i kiedy.

Kierownik żłobka jest odpowiedzialny za:

- nadzorowanie przebiegu procesu adaptacji,
- wyznaczenie opiekunki koordynującej bezpośrednio wdrożenie do pracy,
- zaznajomienie ze strukturą organizacyjną i zasadami funkcjonowania żłobka,
- wprowadzenie nowego personelu w jego podstawowe uprawnienia i obowiązki,
- zapewnienie niezbędnych szkoleń/instruktaży wewnętrznych i materiałów potrzebnych do pracy,
- udzielanie bieżącego wsparcia i informacji zwrotnych,
- podsumowanie procesu adaptacji.

Opiekunka koordynująca jest odpowiedzialna za:

- wprowadzenie nowej opiekunki w jej szczegółowy zakres obowiązków,
- bieżące monitorowanie postępów wdrażania się nowej opiekunki w jej obowiązki,
- udzielanie bieżącego wsparcia i informacji zwrotnych, w tym z zakresu niezbędnych szkoleń i instruktaży wewnętrznych.

Procedura wdrożenia nowej opiekunki obejmuje:

- 1) przygotowanie stanowiska pracy: zapewnienie odzieży i obuwia roboczego, miejsca w szatni dla personelu, uzyskanie uprawnień do dostępu do danych osobowych związanych z działalnością żłobka,
- 2) wyznaczenie opiekunki koordynującej,
- 3) przedstawienie nowej opiekunki zespołowi, oprowadzenie po żłobku i pokazanie kluczowych pomieszczeń, udostępnienie dokumentów wewnętrznych niezbędnych przy wykonywaniu pracy w żłobku (np. standardy ochrony dzieci, standardy opieki, procedury wewnętrzne: instrukcja bezpieczeństwa pożarowego w budynku żłobka, stosowanie systemu HACCP oraz zasad GHP/GMP), zapoznanie z organizacją dnia, ramowym rozkładem dnia,
- 4) w pierwszych dniach, zapoznanie z zakresem obowiązków i stopniowe wprowadzanie w codzienne czynności opiekuńczo-edukacyjne i organizacyjne, udział w codziennych aktywnościach z dziećmi (zajęcia, czynności higieniczno-pielęgnacyjne, spożywanie posiłków) przy wsparciu opiekunki koordynującej,
- 5) w kolejnych dniach, samodzielne wykonywanie podstawowych czynności opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnych w obecności opiekunki koordynującej, która wspiera integrację nowej opiekunki z pozostałym personelem grupy,
- 6) podsumowanie procesu adaptacji, wspólne omówienie postępów, mocnych stron, jak i obszarów do poprawy, czy dalszego rozwoju; podsumowanie daje podstawę do zakończenia okresu adaptacji i pełnego wdrożenia się w obowiązki służbowe.

3. Sposób nadzoru realizacji planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

Nadzór realizacji planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego prowadzi kierownik żłobka. Sposób nadzoru uwzględnia:

- 1) obserwacje zajęć z dziećmi,
- 2) przekazywanie opiekunkom informacji zwrotnej na temat pracy z dziećmi,
- 3) samoocenę pracy opiekunek z wykorzystaniem przygotowanego arkusza, wg wzoru stanowiącego Załącznik nr 4 do Standardów niezbędnych.

Arkusz obserwacji zajęć z dziećmi stanowi Załącznik nr 5 do Standardów niezbędnych.

4. System organizacji i realizacji szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych.

- 1) zasady doboru tematyki szkoleniowej,
- 2) zasady uczestnictwa w szkoleniach.

System dotyczący organizacji i realizacji szkoleń określony jest w Regulaminie podnoszenia kwalifikacji dla pracowników MOPS w Lubinie, wprowadzony odrębnym Zarządzeniem Dyrektora MOPS. Potrzeby szkoleniowe (tematyka, terminy, osoby) ujęte są w planie szkoleń na dany rok. Przy kierowaniu pracownika na szkolenie brane są pod uwagę potrzeby żłobka, jego możliwości finansowe oraz wymagania stanowiska pracy.

5. System wewnętrznej komunikacji zawiera:

- 1) zasady etyczne w relacjach między pracownikami,
- 2) drogę rozwiązywania konfliktów między pracownikami,
- 3) sposoby wzajemnej wymiany informacji na temat pracy.

Zasady etyczne we wzajemnych relacjach, droga rozwiązywania konfliktów oraz sposoby wzajemnej wymiany informacji na temat pracy określone są w Kodeksie etycznym pracowników żłobka, stanowiącym *Załącznik nr 6 do Standardów niezbędnych*.

Standard II. Dbłość personelu o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci.

Szczegółowy zakres standardu.

1. Każdy z pracowników zobowiązany do przestrzegania zapisów Kodeksu etycznego. Na tę okoliczność składa oświadczenie, wg wzoru stanowiącego *załącznik* do Kodeksu etycznego.
2. Opiekunki są zapoznane z:
 - 1) procedurą przyjmowania i wydawania dzieci oraz zasadami obecności osób trzecich na terenie żłobka,
 - 2) procedurą ochrony danych osobowych i wizerunku dzieci,
 - 3) procedurą zapobiegania wypadkom i postępowania w sytuacji wypadku,
 - 4) zasadami postępowania w przypadku choroby dziecka.

Procedura przyjmowania dzieci.

Dzieci są przyjmowane w godzinach określonych w ramowym rozkładzie dnia, od 6:00 do 8:00. Każde dziecko jest przyprowadzane przez rodzica/rodziców lub osoby przez nich upoważnione. Rodzic przekazuje dziecko bezpośrednio opiekunce, która dokonuje krótkiej obserwacji stanu zdrowia dziecka (sprawdzenie ogólnego wyglądu, samopoczucia - brak objawów wysypki, infekcji, gorączki). W przypadku stwierdzenia niepokojących objawów chorobowych (np. wysypka, gorączka, kaszel, biegunka), opiekunka ma prawo odmówić przyjęcia dziecka i zalecić konsultację lekarską. Niedopuszczalne jest pozostawienie dziecka bez kontaktu z opiekunką. Każde przyprowadzenie dziecka odnotowywane jest na liście obecności.

Procedura wydawania dzieci.

Odbieranie dzieci odbywa się zgodnie z godzinami pracy żłobka, nie później niż o godzinie jego zamknięcia, tj. o 16.00, z zastrzeżeniem sytuacji, o której mowa w umowie zawartej z rodzicami. Dziecko przebywające w żłobku odbiera rodzic lub pisemnie upoważniona przez niego osoba pełnoletnia. Opiekunka ma obowiązek przed wydaniem dziecka, wylegitymować osobę odbierającą i sprawdzić dane z upoważnieniem.

Jeśli osoba odbierająca wzbudza podejrzenia (np. jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków), opiekunka ma obowiązek odmówić wydania dziecka i natychmiast powiadomić rodzica (za wyjątkiem sytuacji, w której to rodzic swoim zachowaniem wzbudza podejrzenie) oraz kierownika żłobka/bezpośredniego przełożonego. W razie jakichkolwiek wątpliwości, co do osoby odbierającej, dziecko pozostaje pod opieką żłobka do czasu wyjaśnienia sprawy.

W przypadku nieodebrania dziecka w godzinach funkcjonowania żłobka, opiekunka zobowiązana jest powiadomić o tym fakcie kierownika żłobka/bezpośredniego przełożonego, a także skontaktować się telefonicznie z rodzicami. W razie braku możliwości odebrania dziecka przez rodziców lub inne upoważnione osoby, opiekunka ma obowiązek powiadomić o zaistniałej sytuacji Policję.

Zasady obecności osób trzecich na terenie żłobka.

Osoba trzecia to każda osoba, która nie jest pracownikiem żłobka/MOPS, dzieckiem zapisanym do żłobka ani jego rodzicami/em bądź osobą upoważnioną przez rodziców. Rodzice lub osoby przez nich upoważnione mogą przebywać tylko w wyznaczonych strefach (szatnia, korytarz przy wejściu do grupy) i tylko w czasie przyprowadzania lub odbierania dziecka, chyba że uczestniczą w organizowanych przez żłobek spotkaniach (np. konsultacje, zebrania, warsztaty).

Zabrania się przebywania na terenie żłobka osób nieupoważnionych, w tym np. kurierów, akwizytorów, bez nadzoru pracownika żłobka.

Pracownicy mają obowiązek obserwowania osób wchodzących i opuszczających teren żłobka. Z chwilą zauważenia osoby na terenie żłobka, proszą o podanie celu wizyty i jeśli jest uzasadniona - prowadzą ją do właściwego miejsca. W przypadku, gdy osoba zachowuje się podejrzanie, agresywnie, nie ujawnia celu wizyty pracownik powiadamia kierownika/bezpośredniego przełożonego. W uzasadnionych przypadkach wzywana jest Policja.

Procedura ochrony danych osobowych i wizerunku dzieci.

- 1) każde dziecko ma prawo do ochrony danych osobowych i poszanowania swojej prywatności,
- 2) ochrona danych osobowych dziecka opiera się na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) oraz ustawy o ochronie danych osobowych,
- 3) administratorem danych jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie,
- 4) dane osobowe dzieci przetwarzane są tylko w celach, dla których je pozyskano,
- 5) prawo do wglądu do danych osobowych dziecka przysługuje rodzicom oraz osobom upoważnionym przez administratora danych,
- 6) dokumenty zawierające dane osobowe dzieci przechowywane są w miejscach dostępnych tylko dla upoważnionych pracowników,
- 7) wszystkie informacje dotyczące dziecka i jego rodziny są chronione,
- 8) przetwarzanie wizerunku dziecka wymaga pisemnej zgody rodziców,
- 9) lista dzieci przyjętych do żłobka na dany rok wieszana na tablicy ogłoszeń jest zanonimizowana, chyba że rodzice wyrażają zgodę na podanie na liście imienia i nazwiska dziecka.

Wybrane elementy związane z ochroną danych osobowych, wizerunkiem dzieci i ich wystąpień medialnych są ponadto unormowane w umowie cywilnoprawnej zawartej z rodzicami.

Procedura zapobiegania wypadkom i postępowania w sytuacji wypadku.

W żłobku zostały ustalone działania zapobiegawcze – profilaktyka wypadków:

- 1) codzienna kontrola bezpieczeństwa:
 - przed rozpoczęciem dnia każda opiekunka sprawdza stan techniczny mebli, zabawek i urządzeń, czystość sali, łazienek, ewentualne zagrożenia (śliskie podłogi, wystające elementy, niebezpieczne przedmioty),
- 2) stały nadzór nad dziećmi:
 - dzieci znajdują się zawsze pod bezpośrednią opieką opiekunki, nie wolno pozostawiać dzieci bez nadzoru, nawet na krótki czas,
- 3) odpowiednie organizowanie przestrzeni:
 - w salach i na placu zabaw zapewniona jest przestrzeń bezpieczna do zabawy i poruszania się, przejścia i drogi ewakuacyjne są wolne od przeszkód
- 4) bezpieczne zabawy:
 - zabawy ruchowe dostosowane są do wieku i możliwości dzieci, zabawki i materiały dydaktyczne są odpowiednio dobrane (bez małych elementów dla najmłodszych dzieci),
- 5) regularne szkolenia personelu:
 - każda opiekunka uczestniczy w szkoleniach z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, zgodnie z przepisem prawa w tym zakresie.

Postępowanie w sytuacji wypadku dziecka: opiekunki są zobowiązane do natychmiastowej reakcji, zabezpieczenia miejsca zdarzenia, (aby zapobiec kolejnym urazom), udzielenia dziecku pierwszej pomocy przedmedycznej, zgodnie ze swoją wiedzą i umiejętnościami. Jeśli uraz jest poważny (np. złamanie, utrata przytomności), należy wezwać pogotowie ratunkowe: numer alarmowy 112 lub 999. Opiekunki bezzwłocznie informują o wypadku kierownika/bezpośredniego przełożonego oraz rodziców dziecka. W dniu zdarzenia sporządzana jest notatka, zawierająca: datę i godzinę wypadku, miejsce wypadku, okoliczności i przyczyny, opis udzielonej pomocy. Kierownik analizuje przyczyny zdarzenia w celu wprowadzenia działań zapobiegających podobnym sytuacjom w przyszłości (np. poprawa organizacji przestrzeni, odpowiedni ubiór dziecka, dodatkowe szkolenia).

Zasady postępowania w przypadku choroby dziecka.

W przypadku wystąpienia objawów chorobowych u dziecka podczas pobytu w żłobku, pielęgniarka lub opiekunka jest zobowiązana do natychmiastowej reakcji. Dokonuje pomiaru temperatury ciała i prowadzi obserwację dziecka do czasu przyjazdu rodzica, telefonicznie powiadamia rodzica o zaobserwowanych objawach i konieczności odebrania dziecka ze żłobka.

Rodzice zobowiązani są do odebrania chorego dziecka w możliwie najkrótszym czasie od powiadomienia. W przypadku braku kontaktu z rodzicami, opiekunka dzwoni do osób wskazanych w upoważnieniu do odbioru dziecka. Opiekunki nie podają dzieciom leków, z wyjątkiem sytuacji nagłych (np. lek ratujący życie, który został przekazany do żłobka przez rodziców do zastosowania w razie takiej potrzeby).

W celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się czynników chorobowych w żłobku podejmowane są działania profilaktyczne:

- 1) codzienne sprzątanie sal (w razie potrzeby dezynfekcja),
- 2) dezynfekcja zabawek, toalet,
- 3) promowanie higieny osobistej wśród dzieci (m.in. mycie rąk, ochrona podczas kichania/kasłania).

Ponadto, prowadzona jest w tym zakresie edukacja rodziców. Opiekunki regularnie przypominają rodzicom o wymogu przyprowadzania do żłobka wyłącznie zdrowych dzieci, a także przekazują informację o aktualnych wytycznych sanitarno-epidemiologicznych.

3. Informacje o sposobach zgłaszania przemocy i innych zachowań niepożądanych.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ujęte są Standardach ochrony dzieci w żłobkach (§ 5 i § 6), przyjętych odrębnym Zarządzeniem Dyrektora MOPS.

Treść Standardów ochrony dzieci w żłobkach jest wywieszona na tablicy informacyjnej, w widocznym miejscu (przy wejściu lub w szatni). Informacje są także przekazywane podczas zebrań z rodzicami, a także umieszczone na stronie internetowej www.mops.lubin.pl, zakładka Żłobek Nr 2 lub Żłobek Nr 3.

4. Indywidualny program pobytu dzieci o specjalnych potrzebach uwzględniający ich możliwości.

W przypadku ujawnienia szczególnych potrzeb w trakcie pobytu, opiekunki wraz z kierownikiem dokonują analizy sytuacji dziecka na podstawie wywiadu z rodzicami, dokumentacji medycznej, opinii specjalistycznych (jeśli są dostępne) oraz własnych obserwacji.

Program jest przygotowywany w ścisłej współpracy z rodzicami. Postępy dziecka są regularnie monitorowane i omawiane z rodzicami. Program może być aktualizowany w miarę rozwoju dziecka lub zmiany jego potrzeb.

5. Codzienne wychodzenie z dziećmi na zewnątrz.

Wyjścia na świeże powietrze organizowane są w bezpieczne miejsca, tj. plac zabaw przy żłobku, teren zielony w pobliżu i w dogodnych warunkach atmosferycznych. Dzieci są odpowiednio ubrane do pogody (odzież przeciwdeszczowa, zimowa, osłonięcie głowy latem itp.). W przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych (deszcz, silny wiatr, burza, niska lub wysoka temperatura), zamiast wyjścia na zewnątrz proponuje się dzieciom inne aktywności w sali, np. zajęcia ruchowe, ćwiczenia gimnastyczne, tory przeszkód, tańce, zajęcia sensoryczne i inne - dostosowane do wieku. Sale są odpowiednio wietrzone i przygotowane do bezpiecznych aktywności.

Procedura dotycząca bezpieczeństwa podczas spaceru/zajęć organizowanych poza terenem żłobka.

- 1) opiekunki dokonują wpisu do zeszytu wyjść poza teren żłobka,
- 2) pełny nadzór nad dziećmi sprawują opiekunki, ponoszą odpowiedzialność za ich bezpieczeństwo,
- 3) przed wyjściem na spacer dzieci ustawiane są w pary lub pociąg oraz przeliczane,
- 4) w czasie spaceru, przechodząc w pobliżu jezdni, opiekunki asekurują dzieci idąc od strony ulicy,
- 5) przed każdym przejściem przez ulicę, opiekunka prowadząca dzieci jest zobowiązana zatrzymać grupę i przypomnieć dzieciom zasady bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię,
- 6) przejście przez ulicę odbywa się tylko w wyznaczonych miejscach, opiekunki asekurują grupę.

Standard III. Aranżowanie przestrzeni w sposób estetyczny i spójny z planem opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym.

Szczegółowy zakres standardu.

1. Zorganizowanie przestrzeni umożliwiającej wydzielenie poniższych stref zainteresowań dla dzieci:

- 1) strefa wspólnego czytania,
- 2) strefa zabaw konstrukcyjnych,
- 3) strefa zabaw muzycznych.

Pomieszczenia są jasne, uporządkowane, utrzymane w spokojnej kolorystyce sprzyjającej koncentracji i wyciszeniu dzieci. Dekoracje (np. prace dzieci, ilustracje tematyczne) są wieszane na tablicy i zmieniane cyklicznie, zgodnie z tematyką realizowaną w planie miesięcznym. Materiały dekoracyjne są bezpieczne, nietoksyczne i trwałe.

Każda strefa jest wyraźnie wydzielona i łatwa do rozpoznania przez dzieci. Zabawki, książki i pomoce edukacyjne są przechowywane w oznaczonych miejscach, dostępnych dla dzieci – zachęca to do samodzielności i dbania o porządek. Minimalizuje się ilość niepotrzebnych, rozpraszających bodźców wizualnych (np. nadmiar ozdób).

W salach tworzy się strefy dostosowane do realizowanych obszarów rozwojowych: strefa wspólnego czytania (książeczki, bajeczki i ilustracje), zabaw konstrukcyjnych (układanki, klocki, domek zabaw, puzzle), strefa zabaw muzycznych (instrumenty muzyczne).

Przestrzeń umożliwia realizację zarówno zajęć zorganizowanych, jak i swobodnej zabawy. Uwzględnia ponadto specjalne potrzeby dla dzieci z trudnościami sensorycznymi, ruchowymi, czy emocjonalnymi (np. miękkie podłogę, miejsce do wyciszenia).

2. Zorganizowanie przestrzeni w sposób wspierający autonomię dziecka, w szczególności:

- 1) pojemniki z materiałami i zabawkami są oznakowane w sposób zrozumiały dla dzieci,
- 2) materiały i zabawki są usytuowane na wysokości dostępnej dla dzieci,
- 3) każde dziecko ma miejsce do przechowywania swoich rzeczy, oznaczone w sposób widoczny i zrozumiały.

Przestrzeń zorganizowana zgodnie z tym standardem rozwija samodzielność dzieci od najmłodszych lat. Wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i kompetencji. Uczy codziennych umiejętności życiowych w sposób naturalny i dostosowany do wieku dziecka.

3. Dostępność wody do picia w pomieszczeniach w których przebywają dzieci.

Woda podawana jest w ciągu dnia na bieżąco, według potrzeb dziecka. Opiekunki przypominają dzieciom o konieczności picia wody, zwłaszcza podczas wysokich temperatur, czy aktywności ruchowej. Podaje się wodę spełniającą normy jakości wody pitnej. W przypadku dzieci z ograniczeniami zdrowotnymi dotyczącymi spożywania płynów, przestrzega się zaleceń lekarskich oraz ustaleń z rodzicami.

4. Ograniczenie używanie muzyki lub radia jako tła akustycznego w pomieszczeniach dziecięcych.

W pomieszczeniach, w których przebywają dzieci, nie używa się muzyki jako stałego tła dźwiękowego. Muzyka może być wykorzystywana jedynie w określonych sytuacjach, podczas zajęć edukacyjnych (nauka piosenki, zabawy rytmiczne i taneczne) lub relaksacyjnych (np. spokojna muzyka wyciszająca przez drzemką) oraz okolicznościowych wydarzeń (np. obchody uroczystości i świąt, zakończenie roku żłobkowego).

Opiekunki dbają o to, aby sale były miejscem ciszy i naturalnych dźwięków wynikających z zabawy i rozmów dzieci. Ograniczają rozmowy prywatne. Zapewnienie dzieciom spokojnego, przyjaznego otoczenia sprzyja koncentracji, rozwojowi mowy, naturalnej aktywności oraz wypoczynkowi. Ograniczenie zbędnych bodźców dźwiękowych powodowane jest troską o zdrowie psychiczne i emocjonalne dzieci uczęszczających do żłobka.

5. Dostępność naturalnych materiałów i przedmiotów codziennego użytku.

Wśród materiałów dostępnych dla dzieci w pomieszczeniach i na zewnątrz znajdują się naturalne materiały i przedmioty codziennego użytku, które wspierają ich rozwój sensoryczny, poznawczy, kreatywny oraz społeczny.

1) materiały naturalne:

- drewno (np. klocki),
- papier, karton,
- szyszki, kawałki kory, patyki,
- woda, piasek, ziemia;

2) przedmioty codziennego użytku:

- pojemniki plastikowe, pudełka papierowo-kartonowe,
- klamerki, proste elementy do przesypywania i przelewania;

3) elementy przyrodnicze na zewnątrz:

- pojemniki z czystym piaskiem,
- ogródki warzywne lub doniczkowe grządki,
- kąciki przyrodnicze z roślinami, które dzieci mogą pielęgnować.

Zasady korzystania z naturalnych materiałów.

Materiały są przechowywane w przejrzysty sposób (np. w koszach, pojemnikach). Oznaczenia (np. obrazki, napisy) ułatwiają dzieciom odnalezienie i odkładanie materiałów na miejsce. Naturalne elementy, takie jak szyszki czy patyki są dobierane tak, aby nie stwarzały ryzyka zadławienia czy zranienia.

Opiekunki zachęcają dzieci do swobodnego badania materiałów: dotykania, przesypywania, układania, tworzenia konstrukcji, porównywania ciężaru, faktury, temperatury. Kontakt z różnorodnymi fakturami, temperaturą i kształtami wspiera integrację sensoryczną. Obserwowanie zjawisk przyrodniczych (np. przesypywanie piasku, sadzenie roślin) rozwija ciekawość świata i myślenie przyczynowo-skutkowe. Materiały tj. patyki, szyszki umożliwiają dzieciom samodzielne tworzenie zabaw i konstrukcji według własnych pomysłów. Wspólne korzystanie z przedmiotów codziennego użytku (np. w zabawach kuchennych, w ogrodzie) wzmacnia współpracę i umiejętności społeczne.

Wszystkie materiały są regularnie kontrolowane pod kątem czystości, trwałości i bezpieczeństwa (np. zaokrąglone krawędzi).

Standard IV. Adaptacja dzieci odbywająca się w sposób dostosowany do ich indywidualnych potrzeb.

Szczegółowy zakres standardu.

Adaptacja ma na celu umożliwienie dziecku spokojnego, łagodnego wejścia w nowe środowisko, tak aby czuło się zauważone, rozumiane i bezpieczne. Przebieg adaptacji dostosowany jest do wieku dziecka, jego wcześniejszych doświadczeń, temperamentu, stylu przywiązania oraz potrzeb rozwojowych. Każde dziecko traktowane jest indywidualnie – nie stosuje się jednej sztywnej metody dla wszystkich. Proces adaptacji odbywa się we współpracy z rodziną dziecka. Rodzice są partnerami w procesie adaptacji – mogą stopniowo wydłużać czas rozłąki.

Wszystkie opiekunki danej grupy są odpowiedzialne za proces adaptacji dzieci.

Realizacja etapów procesu adaptacji:

- 1) zapoznanie rodziców z zasadami i procedurami zanim dziecko zacznie uczęszczać do żłobka
 - spotkanie informacyjne dla rodziców w celu przypomnienia podstawowych informacji o zasadach funkcjonowaniu żłobka, wymogach i uprawnieniach wynikających z zawartej umowy, obowiązujących w żłobku standardach opieki, w tym procesu adaptacji,
 - wg potrzeb mogą być prowadzone indywidualne rozmowy;
- 2) poinformowanie rodziców, w jaki sposób mogą przygotować dziecko do uczęszczania do żłobka
 - na spotkaniu z rodzicami opiekunki przekazują wskazówki dla rodziców, jak przygotować dziecko emocjonalnie i organizacyjnie (oswajanie dziecka z rozstaniem na czas pobytu w żłobku), utrwalanie stałego rytmu dnia (sen, posiłek, zabawa), opowiadanie dziecku o żłobku w pozytywny sposób, danie dziecku ulubionej zabawki, kocyka jako „przyjaciela” adaptacji;
- 3) zebranie informacji na temat przyzwyczajień i potrzeb dziecka, towarzyszących codziennym czynnościom
 - opiekunki przeprowadzają wywiad adaptacyjny z rodzicami, polegający na zebraniu informacji o przyzwyczajeniach związanych z jedzeniem, spaniem, przewijaniem, zabawami i aktywnościami w ciągu dnia, a także o sposobach reagowania dziecka na stres i nowe sytuacje, indywidualnych potrzebach zdrowotnych, emocjonalnych lub rozwojowych.

Standard I. Współpraca personelu i rodziców oparta na wzajemnym szacunku i otwartości w celu kształtowania spójnego środowiska rozwoju dzieci.

Szczegółowy zakres standardu.

1. System informowania rodziców o realizacji planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

Rodzice są informowani poprzez następujące kanały informacji:

- Spotkania z rodzicami,
- strona internetowa MOPS, zakładka Żłobek Nr 2 lub Żłobek Nr 3,
- w razie potrzeby prowadzona jest komunikacja telefoniczna lub elektroniczna (e-maile) w godzinach pracy żłobka.

2. Organizacja spotkań z rodzicami.

Personel organizuje minimum jedno spotkanie grupowe z rodzicami w ciągu roku żłobkowego. Spotkanie służy przede wszystkim omówieniu realizacji planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego, ale także prezentacji osiągnięć rozwojowych grupy i działań żłobka. Organizowane są ponadto spotkania indywidualne.

Rodzice są informowani o planowanych spotkaniach (grupowych i indywidualnych) z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem poprzez ogłoszenie na tablicy informacyjnej (z podaniem daty, godziny i tematu spotkania - dot. spotkań grupowych).

Rodzice mają możliwość składania wniosków, uwag lub skarg osobiście, w godzinach pracy żłobka (po uprzednim umówieniu się z kierownikiem bądź osobą go zastępującą), pisemnie pocztą tradycyjną bądź drogą elektroniczną przez ePUAP w przypadku posiadania profilu zaufanego lub podpisu kwalifikowanego. Nadto, organizacja przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg jest uregulowana w Regulaminie Organizacyjnym MOPS w Lubinie.

Badanie satysfakcji rodziców dotyczące panującej atmosfery i relacji rodziców z personelem żłobka dokonywane jest raz w roku, w formie anonimowej pisemnej ankiety. Formularz ankiety może zawierać także pytania dot. ogólnej oceny jakości pracy żłobka.

Wyniki badania, po ich przeanalizowaniu pod kątem zasadności i możliwości organizacyjno-finansowych, są uwzględniane w pracy żłobka. Analiza ankiet jest umieszczana na stronie internetowej MOPS w zakładkach Żłobek Nr 2 lub Żłobek Nr 3.

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny jest konsultowany z rodzicami dzieci, a następnie udostępniany na stronie internetowej MOPS w zakładkach Żłobek Nr 2 lub Żłobek Nr 3.

Standard II. Tworzenie warunków umożliwiających rodzicom włączanie się w życie żłobka.

Szczegółowy zakres standardu.

1. Lista spraw, w których decyzje są konsultowane z rodzicami oraz spraw, w których decyzje są podejmowane wspólnie z rodzicami

- 1) sprawy konsultowane z rodzicami:
 - plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny;
- 2) sprawy podejmowane wspólnie z rodzicami:
 - żywienie dziecka wg indywidualnej diety,
 - udział w zajęciach zabawowych z elementem edukacji,
 - specjalne potrzeby wynikające z zaleceń lekarskich.

2. Formy uczestnictwa rodziców w życiu żłobka:
 - 1) udział w organizowanych wydarzeniach: festyny rodzinne, dni otwarte, warsztaty tematyczne, święta okolicznościowe, w tym także w formie prowadzenia przez rodziców zajęć prezentujących wykonywane przez nich zawody (np. górnik, policjant, strażak, listonosz),
 - 2) współtworzenie środowiska edukacyjnego: współorganizacja kącików tematycznych (np. czytanie bajek),
 - 3) udział w wykonywaniu drobnych prac na rzecz żłobka, w tym np. pomoc w przygotowanie placu zabaw na festyn rodzinny.
3. Miejsce pozostawienia informacji dla innych rodziców: szatnia dziecięca (przy grupach).
4. Zasady przebywania rodziców na terenie żłobka, obejmujące zasady poruszania się rodziców w pomieszczeniach i na zewnątrz.

Rodzice przebywają tylko w wyznaczonych strefach i w godzinach pracy żłobka: plac zabaw, szatnia dziecięca, korytarze, sale przeznaczone do spotkań lub organizowanych wydarzeń. Rodzice zobowiązani są do przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących na terenie żłobka (m.in. zakaz palenia tytoniu, spożywania napojów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych), zakazu wprowadzania zwierząt oraz dbania o porządek na terenie żłobka.

Standard III. Tworzenie warunków umożliwiających rodzicom podnoszenie kompetencji rodzicielskich.

1. Udostępnianie materiałów edukacyjnych w zakresie wychowania dzieci bez przemocy.

Żłobek udostępnia rodzicom materiały edukacyjne w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem. Materiały obejmują: broszury, ulotki, plakaty o metodach wychowania bez przemocy, rozpoznawaniu oznak przemocy wobec dzieci, informacje o procedurach ochrony dziecka w razie podejrzenia przemocy.

2. Udostępnianie materiałów informacyjnych dotyczących standardów ochrony małoletnich.

Materiały informacyjne dotyczące standardów ochrony małoletnich są udostępnione na tablicy informacyjnej żłobka w widocznym miejscu (przy wejściu lub w szatni). Informacje są upowszechniane na zebraniach rodziców, a także na stronie internetowej www.mops.lubin.pl zakładka Żłobek Nr 2 lub Żłobek Nr 3.

3. Wspieranie rodziców w nawiązywaniu kontaktów ze specjalistami spoza placówki.

Żłobek wspiera rodziców w nawiązywaniu kontaktów ze specjalistami spoza placówki poprzez udostępnianie informacji dotyczących instytucji udzielających wsparcia rodzicom (m.in. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego, Specjalistyczna Poradnia Rodzinna im. św. J. Beretta Molla).

Dodatkowo, w celu umożliwienia rodzicom jak najszerszego dostępu do udzielanych świadczeń przez Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Lubinie, żłobki ustaliły wzajemne zasady i zakres współpracy, na mocy zawartego w maju 2025r. porozumienia.

Rodzice mogą także skorzystać z konsultacji rodzinnej oraz poradnictwa specjalistycznego oferowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (prawne, psychologiczne i socjalne).

4. Udostępnianie materiałów dotyczących różnych aspektów rozwoju dzieci.

Żłobek udostępnia rodzicom materiały dotyczące, m.in. zdrowego odżywiania, profilaktyki zdrowotnej (broszury, ulotki, plakaty przygotowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną), jak również aktywności fizycznej, snu i ograniczania nadmiaru bodźców elektronicznych w rozwoju dziecka. Przekazuje także informacje o szkoleniach on-line, ciekawych stronach internetowych i poradnikach dla rodziców małych dzieci.

Arkusz samooceny działań wspierających autonomię dziecka **podczas czynności higienicznych.**

Działanie	3-zawsze 2-często 1-rzadko 0-nigdy	Uwagi (w jakich sytuacjach mam trudność)
Informuję dziecko o zamiarze zmiany mu pieluszki i czekam na jego reakcję.		
Przypominam dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika.		
Uwzględniam prawo dziecka do towarzystwa lub intymności w toalecie.		
Wspieram samodzielność dzieci związaną z higieną odpowiednio do poziomu ich rozwoju, wspomagam je w nabywaniu umiejętności związanych z higieną.		
Na bieżąco uzgadniam z pozostałymi opiekunkami sposoby wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną.		
Przekazuję rodzicom informacje na temat higieny ich dzieci i zbieram od nich istotne dane w tym zakresie.		
Wymieniam z rodzicami aktualne informacje na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadniam z nimi wspólne działania w tym zakresie.		
Uznaję za naturalne i związane z procesem nauki higieny załatwianie potrzeb fizjologicznych, niezależnie od miejsca, gdzie się to odbywa (skorzystanie z nocnika, zmoczenie się).		
Okazuję zrozumienie, gdy dziecko nie zasygnalizuje potrzeby skorzystania z nocnika lub toalety.		
Przewijam dziecko bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu czy przykrości, jestem w kontakcie z dzieckiem.		
Ze spokojem i życzliwością towarzyszę dzieciom przy czynnościach związanych z pielęgnacją.		

Wypracowuję z dziećmi nawyk mycia rąk - odbywa się to, co najmniej przed każdym posiłkiem i zawsze po skorzystaniu z toalety (dotyczy dzieci, które już są na tym etapie rozwoju).		
--	--	--

Samoocena działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych dokonywana jest **raz w roku**.

Wnioski z samooceny:

.....

.....

.....

.....

.....

Lubin, data, podpis

Arkusz samooceny działań wspierających samodzielność dziecka **podczas posiłków.**

Działanie	3-zawsze 2-często 1-rzadko 0-nigdy	Uwagi (w jakich sytuacjach mam trudność)
Uprzedzam dzieci, że zbliża się pora posiłku, pozwalając im dokończyć zabawę.		
Daję dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.		
Uwzględniam werbalne i pozawerbalne sygnały dzieci dotyczące potrzeby jedzenia oraz ilości spożywanych potraw.		
Akceptuję to, że dziecko może nie chcieć czegoś zjeść.		
W miarę możliwości rozwojowych pozwalam, żeby dzieci same nakładały sobie jedzenie.		
Zachęcam dzieci, w tym także niemowlęta, które uzyskały bezpieczną pozycję siedzącą, do samodzielnego jedzenia.		
Dziecku, które ma trudności z jedzeniem, pomagam karmiąc je łyżeczką lub widelcem za jego zgodą.		
Zbieram od rodziców informacje dotyczące żywienia dziecka, w tym jego preferencji żywieniowych, godzin posiłków, nawyków, ewentualnych trudności żywieniowych, umiejętności.		
Wspólnie z rodzicami i współpracownikami uzgadniamy potrzeby dzieci związane z żywieniem, uwzględniając zasady zdrowego odżywiania i profilaktyki otyłości.		
Zachęcam rodziców do stosowania zasad zdrowego żywienia w domu.		
Prowadzę bieżącą obserwację dzieci w sytuacjach związanych z żywieniem i w przypadku wyraźnie niepokojących objawów dzielę się spostrzeżeniami z rodzicami, w razie potrzeby, proponuję konsultacje u specjalisty.		

Samoocena działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków dokonywana jest **raz w roku.**

Wnioski z samooceny:

.....

.....

.....

.....

.....

Lubin, data, podpis

Arkusz samooceny zadań **dotyczących interakcji z dziećmi** (nawiązywania relacji z dziećmi, reagowania na zachowania dzieci i komunikowanie im aktywności w ciągu dnia).

Działanie	3-zawsze 2-często 1-rzadko 0-nigdy	Uwagi (w jakich sytuacjach mam trudność)
<i>Relacje z dziećmi</i>		
Do dzieci odnoszę się w sposób ciepły, często uśmiechając się i okazując zadowolenie z bycia z nimi.		
Okazuję zainteresowanie tym, co dzieci mówią i robią.		
Używam niewerbalnych komunikatów w interakcji z dzieckiem (np. kiwając głową, podnosząc brwi w zdziwieniu, uśmiechając się).		
Mówię do dzieci po imieniu.		
W trakcie rozmowy z dziećmi staram się być na ich wysokości, kucając lub siadając obok.		
<i>Reagowanie na zachowania dzieci</i>		
Uważnie obserwuję to, co robią dzieci, nazywając to, co widzę.		
Dopasowuję swoje zachowanie, ton głosu, wyraz twarzy, poziom entuzjazmu - do tego, co wyrażają dzieci.		
Jestem gotowa do pomocy, jeśli dzieci tego potrzebują.		
Stwarzam warunki do samodzielnego podejmowania decyzji przez dzieci.		
Pozwalam dzieciom na popełnianie błędów i zachęcam do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania ich problemów, jeśli są na to gotowe.		
Akceptuję wyrażanie emocji u dzieci.		

Jestem uważna na trudne momenty dzieci (zmęczenie, przebudzanie) i wspieram je, aranżując zmiany w otoczeniu, dopasowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji.		
Respektuję chęć dziecka do przerywania interakcji i czekam, aż wyrazi ono chęć wznowienia kontaktu.		
<i>Komunikowanie dzieciom o aktywnościach</i>		
Przypominam dzieciom werbalnie i niewerbalnie (gestem lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia.		
Uprzedzam dziecko o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem i czekam na jego odpowiedź (werbalną i niewerbalną), żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację.		

Samoocena zadań dotyczących interakcji z dziećmi dokonywana jest **raz w roku**.

Wnioski z samooceny:

.....

.....

.....

.....

.....

Lubin, data, podpis

Arkusz samooceny pracy opiekunki

Kryteria	Uzasadnienie oceny
<i>w zakresie pracy z dziećmi</i>	
Umiejętność radzenia sobie z trudnymi sytuacjami (płacz, nie chce się bawić/izoluje się).	
Gotowość do podejmowania nowych wyzwań i inicjatyw – przygotowywanie nowych zabaw i zajęć dla dzieci.	
Umiejętność komunikowania się z dziećmi – używanie zrozumiałego i poprawnego języka, odpowiedniego tonu głosu, skupienie uwagi dziecka	
<i>w zakresie organizacji i dyscypliny pracy</i>	
Planowanie i organizowanie dnia pracy – zgodność podejmowanych działań z planem opiekuńczo-wychowawco-edukacyjnym	
Umiejętność pracy w zespole – wymiana informacji między opiekunkami. Tworzenie przyjaznej atmosfery w pracy.	
Przestrzeganie obowiązków pracowniczych wynikających z przepisów prawa, wewnętrznych zasad i poleceń służbowych.	
<i>w zakresie współpracy z rodzicami</i>	
Organizacja spotkań z rodzicami. Realizacja planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.	
Udostępnianie materiałów edukacyjnych. Włączanie się rodziców w życie żłobka.	

Samooocena swojej pracy dokonywana jest **raz w roku**.

Osiągnięcia w pracy:

.....

.....

.....

.....

.....

Trudności:

.....

.....

.....

.....

.....

Wnioski do dalszej pracy:

.....

.....

.....

.....

.....

Lubin, data, podpis

Arkusz obserwacji zajęć z dziećmi.

Działanie	Tak	Nie	Uwagi, dodatkowe informacje
<i>w zakresie jakości pracy z dziećmi</i>			
Czy dzieci są zainteresowane, zaciekawione propozycjami zabawy. Czy dzieci są zaangażowane w trakcie zajęć.			
Różnorodność metod pracy realizowanych przez opiekunkę. Metody pracy są dostosowane do indywidualnych potrzeb dzieci.			
Opiekunka uwzględnia werbalne i pozawerbalne sygnały dzieci dotyczące potrzeby zabawy.			
Opiekunka podczas zajęć z dziećmi używa poprawnego języka, odpowiedniego tonu głosu, okazując uważność każdemu dziecku.			
<i>w zakresie organizacji i dyscypliny pracy</i>			
Czy zajęcia są zgodne z planem opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym.			
Dzielenie się informacjami potrzebnymi do pracy z dziećmi z innymi opiekunkami. Umiejętność współpracy w zespole pracowniczym.			
Przestrzeganie przepisów, standardów, powierzonych obowiązków pracowniczych. Budowanie właściwych relacji w pracy. Przestrzeganie Kodeksu etycznego.			
<i>w zakresie współpracy z rodzicami</i>			
Kontakty z rodzicami. Organizacja spotkań. Umiejętność dzielenia się informacjami o dziecku. Sygnalizowanie rodzicom niepokojących informacji o ich dziecku.			
Budowanie właściwych relacji z rodzicami. Włączanie rodziców w życie żłobka.			

Nadzór realizacji planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego prowadzi kierownik żłobka. Sposób nadzoru uwzględnia obserwacje zajęć z dziećmi, przekazywanie opiekunkom informacji zwrotnej na temat pracy z dziećmi i samoocenę pracy opiekunek z wykorzystaniem arkusza – *Załącznik nr 4*

Analizowanie i dostosowywanie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego do możliwości żłobka dokonywane jest **raz w roku**.

Wnioski (osiągnięcia w pracy, trudności, wnioski do dalszej pracy):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lubin, data, podpis

Kodeks etyczny pracowników żłobka

Postanowienia ogólne.

1. Kodeks etyczny pracowników żłobka, zwany dalej „Kodeksem etycznym” stanowi system wewnętrznej komunikacji pracowników żłobka zawierający zasady etyczne we wzajemnych relacjach, drogę rozwiązywania konfliktów, a także sposoby wymiany informacji na temat pracy.
2. Zakres Kodeksu etycznego jest zgodny ze standardem niezbędnym w zakresie organizacji pracy personelu: *„Organizacja pracy personelu umożliwiająca podnoszenie kwalifikacji oparta na współpracy, obserwacji i refleksji nad codzienną praktyką”*.
3. Użyte w Kodeksie etycznym określenie: **pracownicy żłobka** – oznacza pracowników zatrudnionych w żłobku na podstawie umowy o pracę, inne osoby bez względu na rodzaj umowy i jej wymiar bądź w ramach wolontariatu, stażu, praktyk zawodowych czy na mocy odrębnych przepisów, np. prace społecznie użyteczne.
4. Pracownicy żłobka zatrudnieni na umowę o pracę są pracownikami samorządowymi, do obowiązków których należy w szczególności zachowanie się z godnością w miejscu pracy i poza nim oraz zachowanie uprzejmości i życzliwości w kontaktach ze zwierzchnikami, podwładnymi i współpracownikami.

Zasady etyczne w relacjach między pracownikami.

1. Każde działanie podejmowane przez pracowników winno mieć na celu:
 - 1) efektywne współdziałanie w zespole, w atmosferze wzajemnego wsparcia, poszanowania współpracowników oraz ich kompetencji, zwłaszcza w sytuacjach wymagających szybkiej reakcji,
 - 2) dbanie o dobrą atmosferę pracy, opartą na zasadach etyki i wysokiej kultury osobistej,
 - 3) unikanie uprzedzeń i konfliktów, bycie lojalnym i uczciwym,
 - 4) zachęcanie do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem zawodowym, promowanie dobrych praktyk,
 - 5) budowanie wzajemnego zaufania - zachowanie dyskrecji i ochrony prywatności, informacje dotyczące życia prywatnego nie powinny być ujawniane innym, bez zgody osoby której dotyczą.
2. Zabrania się upokarzania, obrażania, używania wulgaryzmów i zastraszania innych pracowników, wykorzystywania swojej pozycji zawodowej do osiągania osobistych korzyści lub naruszania dóbr osobistych innych pracowników, rozpowszechniania informacji niesprawdzonych, nieprawdziwych i pomówień, a także wyrażania negatywnych opinii na temat współpracowników, zwłaszcza w obecności dzieci.
3. Niedozwolone są działania lub zachowania mobbingowe. Wewnętrzne zasady antymobbingowe zostały określone w Zarządzeniu Nr 63/2009 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie z dnia 23 października 2009r. wraz z późn.zm.
4. Pracownicy nie mogą angażować się w przedsięwzięcia, które zagrażają prawidłowemu wypełnianiu obowiązków służbowych i szkodzą wizerunkowi żłobka.

5. Wdrażanie nowych pracowników odbywa się przy zapewnieniu następujących zasad:
 - 1) atmosfera wsparcia i cierpliwości – nowy pracownik ma prawo zadawać pytania i uczyć się stopniowo,
 - 2) ciągła komunikacja – rozmowy z opiekunką koordynującą,
 - 3) wyznaczanie jasnych oczekiwań – co nowy pracownik ma opanować i kiedy.

Droga rozwiązywania konfliktów między pracownikami.

1. Konflikty należy rozwiązywać za pomocą dialogu, wzajemnego wsparcia i zrozumienia.
2. Jeśli pojawia się nieporozumienie lub dojdzie do konfliktu, to obowiązkiem każdego pracownika jest dążenie do:
 - 1) spokojnego wyjaśnienia sprawy, przedstawiając tylko faktyczny stan rzeczy (prawdziwe zdarzenia i zachowania, bez własnych domysłów i plotek),
 - 2) szukania możliwości współdziałania oraz unikania słów, wypowiedzi i zachowań niegrzecznych i aroganckich, które nie przystają z kulturą i dobrymi obyczajami.
3. Droga rozwiązywania konfliktów między pracownikami:
 - 1) obowiązuje zasada bezpośredniego wyjaśnienia, tzn. pracownicy powinni najpierw porozmawiać ze sobą spokojnie i rzeczowo „w cztery oczy” bądź za zgodą stron w obecności świadka (innego neutralnego pracownika),
 - 2) jeśli bezpośrednia rozmowa nie przyniesie dobrego rozwiązania, problem zgłaszany jest kierownikowi lub bezpośredniemu przełożonemu,
 - 3) kierownik organizuje spotkanie, które ma na celu:
 - wysłuchanie obu stron,
 - zajęcie stanowiska w kwestiach spornych,
 - wypracowanie obiektywnego/optimalnego rozwiązania;z przebiegu spotkania i jego ustaleń sporządza się notatkę,
 - 4) jeżeli konflikt nadal się utrzymuje, kierownik podejmuje działania zaradcze (np. zmiana grafiku pracy, rozmowy dyscyplinujące).
4. Wszystkie etapy rozwiązywania konfliktu są prowadzone w duchu wzajemnego szacunku.
5. Konflikt między pracownikami nie może zagrażać dobru dziecka. Jeśli w wyniku konfliktu dobro dziecka jest zagrożone, to każdy pracownik, który zauważy problem jest zobowiązany niezwłocznie przekazać tę informację kierownikowi.

Sposoby wzajemnej wymiany informacji na temat pracy.

1. Pracownicy przekazują sobie informacje, według właściwości, na bieżąco oraz w czasie zebrania zespołu.
2. Informacje są przekazywane w sposób zrozumiały, otwarty, życzliwy i z poczuciem wspólnego celu.

**Oświadczenie pracownika*
o zapoznaniu się z Kodeksem etycznym**

.....
Imię i nazwisko pracownika*, stanowisko/wykonywane czynności

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałam/em się z Kodeksem etycznym
obowiązującym w żłobku, przyjmuję go do wiadomości i stosowania.

Lubin, dnia

.....
czytelny podpis

***pracownik żłobka** – oznacza pracownika zatrudnionego w żłobku na podstawie umowy o pracę, inne osoby bez względu na rodzaj umowy i jej wymiar bądź w ramach wolontariatu, stażu, praktyk zawodowych czy na mocy odrębnych przepisów, np. prace społecznie użyteczne.

PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY W ŻŁOBKACH

Celem planu jest stworzenie bezpiecznego, przyjaznego i wspierającego środowiska, w którym każde dziecko może się rozwijać fizycznie, emocjonalnie, społecznie i poznawczo.

W realizacji założeń planu personel żłobków kieruje się zasadami równości, podmiotowości dziecka oraz poszanowania jego prawa do wyrażania własnych myśli, uczuć i potrzeb.

Podjęmowane działania opiekuńcze, wychowawcze, edukacyjne mają na celu wspieranie dziecka w odkrywaniu świata, rozwijaniu samodzielności, poczucia bezpieczeństwa i wiary we własne możliwości.

Dokument ten stanowi wyraz troski o wszechstronny rozwój dziecka, z uwzględnieniem jego indywidualnych możliwości, tempa rozwoju, emocji i potrzeb.

I. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne:

1. Cele ogólne:

- stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom poprzez organizację opieki zapewniającej spełnianie podstawowych potrzeb życiowych-fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, uwagi i szacunku,
- kształtowanie umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych,
- stymulowanie rozwoju poznawczego, twórczego, komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego harmonijny rozwój.

2. Cele szczegółowe realizowane w codziennej pracy umożliwiają rozwój wiedzy, umiejętności i dyspozycji dzieci.

W zakresie rozwoju emocjonalnego dzieci:

- budowanie poczucia bezpieczeństwa i przywiązania,
- budowanie własnej tożsamości i odrębności,
- budowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb,
- przeżywanie w bezpiecznych warunkach różnych relacji: radości, ekscytacji, zaciekawienia.

W zakresie rozwoju społecznego dzieci:

- kształtowanie bycia odrębną jednostką,
- budowanie poczucia pewności siebie,
- rozwijanie otwartości na inne dzieci,
- budowanie poczucia przynależności do grupy.

W zakresie rozwoju poznawczego dzieci:

- kształtowanie umiejętności skupiania się, rozwijanie ciekawości,
- kształtowanie umiejętności porządkowania,
- wspieranie odkrywania zasad czynności powtarzalnych i niepowtarzalnych,
- kształtowanie zainteresowania myśleniem matematycznym (np. łączenie w pary, porównywanie, rozdzielanie, naturalne liczenie),
- umożliwienie odkrywania przyrody i otaczającego świata,
- rozwijanie zdolności przewidywania zdarzeń.

W zakresie rozwoju językowego dzieci:

- kształtowanie gotowości do porozumiewania się,
- poznawanie słów oznaczających to, co się dzieje wokół dziecka,
- zwiększenie rozumienia języka,
- kształtowanie własnych umiejętności językowych,
- rozwijanie uważności nakierowanej na werbalne sygnały wydawane przez ludzi (dzieci, dorosłych).

W zakresie rozwoju ruchowego dzieci:

- kształtowanie świadomości ciała,
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, precyzji ruchów,
- rozwijanie integracji sensorycznej,
- rozwijanie zmysłu równowagi, poczucia panowania nad własnym ciałem,
- rozwijanie sprawności i siły fizycznej oraz umiejętności ruchowych (wspinanie, bieganie, skakanie),
- zwiększenie odporności na różne warunki pogodowe.

W zakresie rozwoju artystycznego i twórczego dzieci:

- kształtowanie poczucia rytmu i słuchu muzycznego,
- eksperymentowanie z wydawanymi dźwiękami,
- rozwijanie uwagi słuchowej,
- rozwijanie gotowości do śpiewania,
- poznawanie właściwości przedmiotów i materiałów (np. farby, papieru, wody, pędzli),
- radość z tworzenia,
- rozwijanie zainteresowania książką i sztuką.

II. Metody pracy z dziećmi.

Metody pracy w żłobku opierają się na różnorodnych formach zabawy i aktywności, które są dostosowane do wieku i rozwoju dziecka oraz uwzględniają indywidualne potrzeby rozwojowe, potencjał i zainteresowania dziecka.

1. Metody oparte na zabawie, eksploracji i doświadczaniu-wspierające rozwój fizyczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny:
 - organizowanie zabaw swobodnych i tematycznych, które pozwalają dzieciom poznawać otoczenie, eksperymentować, dotykać, badać-co sprzyja rozwojowi poznawczemu i sensorycznemu,
 - wykorzystywanie aktywności dostosowanych do wieku - zabawy manipulacyjne, ruchowe, muzyczne, plastyczne, sensoryczne,
 - stwarzanie możliwości wyboru - pozwalanie dzieciom decydować, czym chcą się bawić, co wzmacnia poczucie sprawstwa i samodzielności.
 - stymulowanie rozwoju poznawczego, twórczego, komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego pełen i harmonijny rozwój.
2. Metody wspierania rozwoju emocjonalnego:
 - czuła, natychmiastowa reakcja na sygnały dziecka,
 - nazywanie emocji i stanów,
 - tworzenie bezpiecznej atmosfery akceptacji,
 - bliskość fizyczna (noszenie, przytulanie zgodnie z potrzebą).
3. Metody wspierania rozwoju społecznego:
 - modelowanie zachowań,
 - wspólne zabawy w kręgu(powitanie, pożegnanie).
 - budowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb,
 - przeżywanie w bezpiecznych warunkach różnych relacji: radości, ekscytacji, zaciekawienia.
4. Metody wspierania rozwoju ruchowego:
 - zabawy ruchowe,
 - tory przeszkód,
 - elementy ruchu rozwijającego.
5. Metody wspierania rozwoju poznawczego i językowego:
 - opisywanie czynności dziecka,
 - czytanie i oglądanie książek obrazkowych,
 - stymulacja sensoryczna,
 - zadawanie pytań otwartych.
6. Metody wspierania samodzielności:
 - zachęcanie do wyborów (np. zabawki, aktywności),
 - umożliwienie samodzielnego jedzenia,
 - stopniowe uczenie czynności higienicznych,
 - wspólne porządkowanie przestrzeni.

III. Harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia.

- 6.00-8.00 przyjmowanie dzieci, zabawy dowolne, kontakty z rodzicami, przygotowanie do pierwszego śniadania.
- 8.00-8.30 pierwsze śniadanie- karmienie i pomoc przy spożywaniu posiłku.
- 8.30-8.50 czynności higieniczne po posiłku.
- 8.50-9.50 aktywne zabawy edukacyjno-rozwojowe: w sali lub na placu zabaw.
- 9.50-10.10 przygotowanie do drugiego śniadania, śniadanie- karmienie i pomoc przy spożywaniu posiłku.
- 10.10-10.20 czynności higieniczne po posiłku.
- 10.20-10.50 aktywne zabawy edukacyjno-rozwojowe w sali lub na placu zabaw.
- 10.50-11.10 przygotowanie do obiadu –zupy, karmienie i pomoc przy spożywaniu posiłku.
- 11.10-11.30 czynności higieniczne po posiłku i przygotowanie do snu.
- 11.30-13.30 leżakowanie.
- 13.30-14.00 czynności higieniczne po spaniu i przygotowanie do obiadu.
- 14.00-14.20 obiad-drugie danie-karmienie i pomoc przy spożywaniu posiłku.
- 14.20-14.35 toaleta-czynności higieniczne.
- 14.35-16.00 aktywne zabawy edukacyjno-rozwojowe: w sali lub na placu zabaw, odbieranie dzieci, rozmowy z rodzicami.

IV. Planowane aktywności w żłobku:

- zabawy swobodne w różnych strefach rozwoju,
- spożywanie posiłków,
- czynności pielęgnacyjno-higieniczne,
- pobyt na powietrzu,
- zabawy integracyjne,
- odpoczynek,
- zabawy umuzykalniające i taneczne,
- zajęcia tematyczno-poznawcze,
- zabawy słowne i logopedyczne,
- zabawy techniczno-plastyczne,
- zabawy orientacyjno-porządkowe,
- zabawy rozwijające spostrzegawczość,
- zabawy animacyjne,
- ścieżka sensoryczna,
- czytanie bajeczek,
- zabawy rozwijające motorykę małą i koordynację oko-ręka,
- zabawa w teatr,
- zabawy paluszkowe.

V. Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby.

Wskazówki metodyczne dla opiekunek sprzyjające rozwojowi u dzieci przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi:

- 1) organizowanie otoczenia tak, aby dzieci miały możliwość nawiązywania kontaktów z innymi osobami,
- 2) aranżowanie przestrzeni w sposób umożliwiający wydzielenie stref zainteresowań dla dzieci: strefa wspólnego czytania, strefa zabaw konstrukcyjnych, strefa zabaw muzycznych,
- 3) stwarzanie sytuacji, w których dzieci mają możliwość budowania poczucia przynależności do grupy (rytuały codziennego powitania i pożegnania, realizacja harmonogramu dnia z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci, wykorzystanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do zaangażowania ich we wspólne zabawy).

Aktywności wspierające rozwój autonomii dzieci:

- aranżowanie przestrzeni tak, żeby dzieci mogły się samodzielnie bawić,
- umożliwienie dzieciom podejmowanie różnych ról,
- pozostawienie czasu na samodzielne wykonanie określonej czynności, np. przy ubieraniu, sprzątanu, łączeniu puzzli, aranżacji kącika zabawy,
- stwarzanie możliwości pomagania innym,
- wspieranie samodzielnego rozwiązywania konfliktów między sobą.

Zadania opiekunek wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie:

- przekazywanie dzieciom wskazówek, jak mają ze sobą współpracować,
- stwarzanie możliwości decydowania, z kim chcą się bawić,
- stopniowe i odpowiednie do wieku wprowadzanie zasad funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnienie ich znaczenia.

Uroczystości i cykliczne imprezy okolicznościowe:

- Dzień Pluszowego Misia
- Święto Górnika
- Spotkanie z Mikołajem
- Zabawa karnawałowa
- Święto Babci i Dziadka
- Powitanie Wiosny
- Święto Flagi
- Święto Rodziny-Mamy i Taty
- Dzień Dziecka
- Uroczyste pożegnanie Starszaków

VI. Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata.

Wskazówki metodyczne dla opiekunek sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci:

- 1) zapewnienie zabaw w kąciach tematycznych,
- 2) organizowanie zabaw polegających na bezpośrednim doświadczaniu (np. poprzez udostępnianie przedmiotów codziennego użytku),
- 3) zapewnienie dostępu do materiałów wzbudzających ciekawość świata,
- 4) zapewnienie warunków do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.

Aktywności wspierające:

- 1) myślenie przyczynowo-skutkowe: wprawianie w ruch przedmiotów, manipulacje światłem, wyjmowanie i wkładanie, pakowanie, przenoszenie, zgniatanie, zabawa lodem lub śniegiem, budowanie i burzenie, rozciąganie,
- 2) umiejętność obserwacji i doświadczanie otaczającego świata: umożliwienie zabawy przedmiotami wydającymi różne dźwięki, zabawy w odkrywanie i znajdowanie, eksplorowanie natury i terenu na zewnątrz budynku.
- 3) używanie określeń dla cech przedmiotów: omawianie przedmiotów znalezionych w koszu „skarbów”, opisywanie doświadczeń dzieci, tego co widzą, słyszą i czym się bawią, określenie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu: duży-mały, większy-mniejszy,
- 4) używanie określeń przestrzennych: poszukiwanie ukrytych przedmiotów, zabawy ruchowe na torze przeszkód, układanie puzzli, klocków.

VII. Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się.

Wskazówki metodyczne dla opiekunek wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, z uwzględnieniem:

- 1) mówienia do dzieci,
- 2) aktywnego słuchania dzieci,
- 3) wzbogacania słownictwa u dzieci.

Działania opiekunek wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się:

- dostosowywanie własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka,
- obserwowanie i odpowiadanie na werbalne i niewerbalne komunikaty płynące od dzieci,
- używanie pytań zarówno otwartych, jak i zamkniętych,
- czekanie na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną),
- stosowanie wyjaśnień, aby pomóc dziecku zrozumieć dane zjawisko,
- rozwijanie rozmowy, utrzymującej dłużej uwagę dzieci przy danym temacie,
- wyraźne artykułowanie, modelowanie głosu, żeby wzmocnić zaangażowanie dzieci w rozmowę,
- używanie słów z różnych kategorii (przedmioty, działania, uczucia, funkcje),
- częste stwarzanie dzieciom okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji,
- podczas czytania zachęcanie dzieci do aktywności takich, jak: przewracanie kartek, zadawanie pytań, odpowiadanie na pytania, podążanie za rymami, powtarzanie znanych fragmentów,
- stwarzanie okazji do samodzielnego oglądania książek,
- opowiadanie różnych historii i bajek,
- objaśnianie znaczenia nowych słów przy wykonywaniu gestów i mimiki,
- wypowiadanie się płynnymi, krótkimi zdaniami,
- używanie pytań rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka,
- rozszerzanie języka i słownictwa dzieci za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łącząc je słowami, które dziecko zna,
- angażowanie dzieci w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka,
- pokazywanie i opisywanie ilustracji w książkach, zachęcanie do rozmowy na temat treści i ilustracji.
- śpiewanie piosenek, rymowanek i piosenek paluszkowych,
- wybór prostych piosenek z powtarzającymi się frazami,
- używanie gestów i ruchu, które wspierają znaczenie słów,
- zachęcanie dzieci do śpiewania wraz z opiekunkami,
- reagowanie na dźwięki i słowa wydawane przez dziecko,

- opisywanie codziennych czynności podczas ich wykonywania, opowiadanie o tym co się dzieje, np. podczas karmienia, przebierania,
- prowadzenie zabaw mających na celu rozwijanie słownictwa i rozumienia języka, np. zabawy we wskazywanie przedmiotów, zwierząt,
- systematyczne powtarzanie poznanych już nazw przedmiotów, czynności, zwierząt.

Aktywności obejmujące:

- 1) rozmowy z dziećmi,
- 2) komunikowanie się dzieci ze sobą oraz opiekunkami,
- 3) aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek.

Działania opiekunek wspierające rozwój językowy i umiejętności komunikacyjne dzieci:

- częste rozmawianie z dziećmi,
- rozmowy na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi,
- wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą oraz opiekunkami (zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom),
- dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności takich, jak toaleta, czy jedzenie,
- kultywowanie rytuałów w ciągu dnia - czytania (ulubiona książka, ulubione rymowanki), zabaw muzyczno-ruchowych,
- opowiadanie historyjek na podstawie ilustracji (pokaż gdzie jest...),
- towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste opowiadanie tego co one robią,
- zachęcanie dzieci do aktywnego udziału we wspólnym czytaniu książek, słuchaniu tekstów, utworów.

VIII. Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów.

Wskazówki metodyczne dla opiekunek, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające:

- 1) rozwój sprawności dzieci w zakresie motoryki małej,
- 2) rozwój percepcji zmysłowej dzieci,
- 3) rozwój sprawności w zakresie dużej motoryki.

Działania opiekunek wspierające rozwój fizyczny dzieci:

- dbanie o organizację bawialni w taki sposób, żeby dzieci miały wiele okazji do ćwiczenia umiejętności ruchowych,
- zapewnienie dostępności materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej,
- zapewnienie w ciągu całego dnia różnorodnych aktywności sensorycznych stosownie do potrzeb dzieci,
- stwarzanie możliwości eksplorowania przestrzeni,
- bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym co robią dzieci (turlanie, czworakowanie),
- zachowywanie czujności co do bezpieczeństwa dzieci,
- stwarzanie warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych,

- umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych,
- dostarczanie okazji do ćwiczenia sprawności ruchowej,
- stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą ćwiczyć sprawność rąk i palców, w tym np.: zgniatać, rolować, rozpląszczać miękkie masy, trzymać małe przedmioty, doskonaląc chwyt,
- umożliwianie dzieciom zamykania, otwierania, zakręcania i odkręcania pojemników, wkładania i wyjmowania małych przedmiotów,
- umożliwienie dzieciom kontaktu z materiałami angażującymi zmysły: czucie, smak, zapach, wzrok, słuch, położenie ciała, równowagę,
- zapewnienie w ciągu dnia różnorodnych aktywności sensorycznych dostosowanych do potrzeb dzieci i ich możliwości,
- stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych,
- wykorzystywanie sytuacji codziennych do ćwiczenia koordynacji wzrokowo-słuchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i innych czynności.

Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów, w tym:

- 1) zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku:
 - ścieżki sensoryczne,
 - zabawy wodą, piaskiem,
 - malowanie paluszkami/rękami,
 - słuchanie i wydawanie dźwięków,
 - wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, kwiatów),
 - poznawanie smaków,
 - zabawy „koszykiem skarbów” lub magicznym pudełkiem.
- 2) zabawy wspierające rozwój motoryki małej:
 - zabawa klockami, układankami,
 - wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników (np. sortery),
 - wlewanie, przelewanie i wylewanie wody,
 - zabawy papierem: chwytanie, składanie, rozdzieranie,
 - malowanie farbami (palcami, pędzlami),
 - zabawa masami sensorycznymi (lepienie, wałkowanie, krojenie, łączenie),
 - przyczepianie, odczepianie, zapinanie, odpinanie.
- 3) ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi:
 - chodzenie po śladzie,
 - przechodzenie przez tory przeszkód,
 - samodzielne jedzenie,
 - malowanie,
 - mycie rąk,
 - ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby),
 - sprzątanie zabawek do pudełek,
 - zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turlanie.
- 4) zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała:
 - turlanie się,
 - pełzanie,
 - przechodzenie przez tunel,

- naśladowanie ruchu,
 - zabawy „paluszkowe”.
- 5) aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:
- swobodne zabawy na zewnątrz,
 - bieganie,
 - wspinanie się,
 - skakanie,
 - przechodzenie przez mostki, przeszkody,
 - zabawy z piłką,
 - zjeżdżanie ze zjeżdżałni,
 - chodzenie po ścieżce sensorycznej,
 - rysowanie kredą,
 - gry i zabawy terenowe, np. poszukiwanie ukrytych przedmiotów

IX. Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki.

Wskazówki metodyczne dla opiekunek dotyczące twórczej ekspresji dzieci oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze i dostęp do wytworów kultury:

- zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie,
- stworzenie bezpiecznej atmosfery, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie,
- wspieranie i nadawanie wartości samemu działaniu i tworzeniu,
- zapewnienie dzieciom czasu i miejsca na działania kreatywne w ciągu całego dnia;
- stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej, m.in. w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami plastycznymi, wydawanie dźwięków,
- aranżowanie działań artystycznych,
- dostarczanie okazji do obcowania ze sztuką, malarstwem,
- zapewnienie kontaktu z muzyką,
- zapewnienie dostępu do książek,
- organizowanie rysowania i malowania na różnych płaszczyznach,
- organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.

Działania opiekunek zachęcające dzieci do:

- 1) wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach:
- sfera muzyczna: śpiewanie, granie, wytwarzanie dźwięków, w tym z wykorzystywaniem głosu i dźwięków generowanych przez przedmioty, zjawiska, ciało, powtarzanie, modyfikowanie i tworzenie melodii, słuchanie dźwięków naturalnych i wytworzonych, słuchanie muzyki, piosenek, zabawa w orkiestrę, granie na instrumentach, rytmizacja (cicho-głośno, szybko-wolno); współtworzenie z dziećmi własnych instrumentów dźwiękowych (szeleszczące papierki, plastikowe butelki z różnym wypełnieniem),
 - sfera plastyczna: malowanie, rysowanie, kolorowanie, stemplowanie, cięcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych przestrzeniach, układanie, dekorowanie z wykorzystaniem różnorodnych materiałów, zabawa z miękkimi materiałami,
 - sfera ruchowa: ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i z rekwizytów, taniec do muzyki, zachęcanie dzieci do śpiewania i tańczenia; umożliwienie tworzenia konstrukcji z małych i dużych elementów; zabawy kołowe z podziałem na role,
 - sfera słowna: spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem – tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięków naśladowczych, zmiana głosu, tworzenie rymów, mówienie wierszyków,
 - łączenie różnych rodzajów ekspresji: ruch swobodny do muzyki.

- 2) wyrażania twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów, takich jak: woda, piasek, trawa, liście, papier, warzywa, owoce.
- 3) poznawania różnych wytworów kultury:
 - teatrzyki w wykonaniu opiekunów, rodziców, zaproszonych artystów,
 - słuchanie muzyki na żywo,
 - słuchanie muzyki klasycznej,
 - czytanie i oglądanie książeczek.

X. Praca na podstawie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

Opiekunki pracują z dziećmi, realizując plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny. Analizowanie i dostosowywanie planu do możliwości żłobka oraz potrzeb dzieci – dokonywane jest 1 raz w roku.